

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 1 (264) Fredagen den 6 januari 1893. 6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och koloretrade planscher kr. 9 -- Idun m. Modet. utan kol. pl. 7: 50 Idun ensam 5: --</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12-1. Allm. Telef. 67 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag Lösnummerspris 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	--	---	--	--

Caroline De Geer, född Wachtmeister.

Detta blad, som främst af allt gjort till sin sträfvän att vara den svenska kvinnans och de svenska hemmens organ, att vara en tolk för den makans och moderns gärning, som tyst, men genomgripande danar ett tidevarfs innersta lif, och på hvars grundval den enskildes, familjens och fäderneslandets lycka bygges, skulle svårligen ha kunnat finna en bild, med hvilken det värdigare förmått öppna en ny årgång, än den kvinnas, som i dag möter våra läsarinor.

En af våra mest fosterländske, högsinnade och framskjutne män, hvilken det under ett långt och verksamt lif varit förunnadt att till sitt folks väl genomföra stora värf, det nya representationskicket skapare, förre justitiestatsministern och statsministern Louis De Geer har nyligen i sina upptecknade och från trycket utgifna »Minnen» lämnat oss ett andligt testamente, som öfver hela landet mottagits med djupt intresse och varm entusiasm. Och detta helt naturligt. Ty denne mans offentliga historia, hvilken han med den begåfvade skriftställarens

talang och den sanna förtjänstens oaffekterade blygsamhet här själf nedskrifvit, är ock de senaste trettio årens svenska historia, utåt som inåt, ett tidevarfs historia, under hvilket — oafsedt alla de små strider och misräkningar, som väl aldrig bli skiljaktiga från hvad mänskligt är — vårt land i stort sett njutit frukterna af en fosterländsk och lyckosam politik, fredlig hägnad och lugn utveckling. Och Louis De Geers insats till dessa resultat har varit mera personlig, helt offrande och framgångsrik än måhända någon annans.

Ännu en sak har emellertid framgått ur dessa »Minnen». De vänner, som stått honom närmast, kände den förut, och många därutöfver ha väl anat den. Men här bär maken själf ett stolt, ett rörande vittnesbörd därom inför all världen.

I ett sällsynt lyckligt äktenskap har vid hans sida stått en kvinna, begåfvad och ädelsinnad, som maka och hans barns moder uppfyllande de högsta kraf. Blygsamt har hon trädt i skuggan af hans offentliga gär-

Hafva vi sett solen uppgå, så vore det klenmodigt att ej kunna vänta och tro, att hon skall genomlysa skuggorna på jorden, äfven dem, som de stora bergen kasta.

FREDRIKA BREMER.

ning, och aldrig har hennes hjärtas takt tillåtit henne att personligen tränga fram, men när de politiska stormarne skakat, när statsmannabekymren mången gång hårdt tryckt honom, ja, till och med jagat sömnen från hans läger, då har hon varit hans hems milda genius, hans kärleksrika stöd och tröst, hans hvila och den källa, hos hvilken han alltid fann nya krafter och nytt mod. Som en skär grundton går detta på det otvetydigaste genom alla hans själfbekännelser, huru mycket af hans stora och kraftiga handling haft sin rot i lifvet med henne och sin resonans i det ädla hem, hon skapade omkring honom. »Mest af allt prisar jag dock att hafva fått en sådan hustru,» utbrister han, »och min högsta återstående önskan för detta lifvet, äfven den tyvärr själfvisk, är att icke öfverleva henne.»

Därför har ock i alla de svenska hem, där Louis De Geers »Minnen» i dessa dagar funnit intresserade läsare, Caroline De Geers namn blifvit vördadt och kärt, och särskildt har det naturligen uppbyggt svenska kvinnor, makor och mödrar, att lyssna till den utmärkte mannens vittnesbörd: hvad jag har varit, har i mycket varit genom henne och det hem, hon gifvit mig!

Mångfaldiga äro de uppmaningar, som muntligen och skriftligen ingått till Idun: »Gif oss hennes bild!» — »Gif oss henne till ett föredöme för alla ädla kvinnor!» — »Gif att vårt land ägde många som hon, då ginge det lugnt sin framtid till mötes!» Vi glädja oss hjärtligen att i dag kunna uppfylla dessa önsknningar. —

Af en intagande poesi är det kapitel ur Louis De Geers »Minnen», där han skildrar sin första bekantskap med *Caroline Wachtmeister* och sin förlofning med henne, och intet kan bättre än dessa sidor klargöra, hur det måste vara nödvändigt att ett förbund, som ingicks under helgelsen af en så ren och rik kärlek, hade en den mäktigaste bärkraft genom ett helt lif. Stor är oss också frestelsen att i sin helhet anföra detta kapitel, och endast farhågan att bli för vidlyftiga samt den omständigheten, att det nu genom boken själf och utförliga utdrag i dagspressen torde vara rätt allmänt känt, kunna afhålla oss.

Det var år 1846 detta skedde, och Louis De Geer var då en ung man i verken, en ganska obeaktad nybörjare ännu, som icke kunde drömma om de framgångar, som förestodo honom, och intet annat ägde än sin arbetskraft och goda vilja. Hans inkomster voro därtill högeligen blygsamma, för att ej säga torftiga, och när hans lifs hjarteroman började slå upp sina första blad, kände han det som förödmjukande och bittert, att han därtill icke ägde mycket af rent yttre förutsättningar eller ett kavaljersmässigt väsen, som kunde bana vägen fram till det unga, strålande sköna och frade föremålet för hans hemliga åtrå. Ack, det var på helt andra och bättre vägar de skulle finna hvarandra, de underliga sympatiens vägar, som länkas som af sig själfva mellan ädelsinnade och samstämmade hjärtan! Och han behöfde sannerligen icke frukta sig.

Caroline Lovisa Wachtmeister bodde då hos

sina föräldrar, kammarherre grefve *Carl Axel Wachtmeister af Johannishus* och hans maka *Beata Sofia Wrangel af Sausis* på Vanås gård i närheten af Kristianstad, och den unge härads höfdingen hade fått ett förordnande att hålla ting på det närbelägna Brösarp. »Hon, som jag höll kär, var frid vidt och bredt för sin skönhet, tillbedd af de sina för sitt väsende och det högsta föremålet för epouseurernas i provinsen och de fattiga älskarnes halft förtviflade låga, ty hon var icke rik. Härtill kom, att hon tillhörde en familj, som ansågs äga stolta anspråk. — Och hvem var väl jag, som vågade sträfva så högt?»

Inom några få, härliga höstdagar på Vanås spelades dock hans idyll fram till ett afgörande, af lycka berusande resultat. Med kärlekens instinkt blef det snart klart för de unga, att samma mäktiga känsla skälde inom dem, fastän läppar icke uttalat den. Sitt frieri verkställde den unge mannen i ett bref till föräldrarne från Kristianstad, och i en olidlig ångest väntade han där sin dom. Den anlande och löd: *Kom och tag*. Naturligtvis brände honom marken under fötterna att genast komma åstad. De rader, där han skildrar själfva slutscenen i detta hans kärleksdramas första akt, måste vi dock här anföra, då de äro värtaligare och mera karaktäriserande för dem bägge än några än så skickliga referat:

»Äntligen kom jag fram ur den djupa skogen, som omgifver Vanås, och såg ljusen i dess fönster lysa så vänligt i mörkret. Jag stannade vid stora trappan och fann dörren stängd. Ett fönster öppnades, och en röst frågade, hvem jag var. Jag sade mitt namn med hög röst, i hopp att Caroline skulle höra det. Jag visades in i ett gästrum och sprang sedan upp i våningen. Familjen var samlad i hvardagsrummet till vänster, och Caroline var ensam i förmaket till höger för att laga i ordning te åt mig. Efter en hastig hälsning på de andra, skyndade jag dit, och hon frågade mig hastigt, med synbar förvirring, om hon fick bjuda mig te, hvilket jag i brist på présence d'esprit bejakade. Hennes förvirring och nedslagna ögon sade mig, att hon visste allt, att hon älskade mig; och där stod jag olycklige med min tekopp. Jag sväljde den nästan i en klunk, som jag tror utan både socker och grädda. Hägkommande grefvinnans vilja, kunde jag dock ännu icke föreställa mig, att allt nu skulle vara afgjort, och började försiktigt med att grefvinnan gifvit mig hopp, att fröken skulle vilja göra min bekantskap. Hon svarade mig endast med en blick, — men en blick så vänlig, så full af det innerligaste förtroende, att äfven jag alldeles förlorade målet. Där behöfdes icke heller några vidare ord. Hon räckte mig sin hand, och vi drogo oss något tillbaka i ett hörn af det svagt upplysta rummet. Hon lät nu sitt lif omslutas af min arm och hvilade sitt hufvud mot min axel. Hennes hängifvenhet var fullkomlig och utan all misstro. Huru heligt lofvade jag icke under denna tysta stund, att jag aldrig skulle svika det förtroende hon satte till mig, att jag skulle ägna mitt lif att göra henne lycklig! Den djupa rörelse, som i detta ögonblick öfverväldigade henne, ingaf mig likväl någon oro, att hennes offer af sitt hjärta ändå på något sätt kändes för henne bittert. Jag frågade, om hon ville, såsom hennes moder önskat, hafva någon betänketid, men hon hviskade härtill ett nej, som knappt var hörbart, men likväl utsades med ett uttryck, som gaf detta lilla enstafviga ord omfattningen af en hel själs bekännelse. Vi växlade endast några få ord. Jag kan inte tala, sade hon och tryckte sig närmare intill mitt bröst.

Hennes mor kom nu ut till oss. En blick på dottern sade henne, att betänketiden redan var tilländalupen. Caroline lutade sitt hufvud emot modern, men höll sig lika fast slutet intill mig och sade intet. Modern ville lugna mig, att det icke

var af bedröfvelse eller brist på känsla, som Caroline teg och gömde sitt ansikte, utan att detta var hennes vana, så snart hon var rörd. Liksom detta behöfde sägas mig! Liksom jag icke nu kände Caroline bättre än någon annan människa i världen kände henne!

Moderns mellankomst hade emellertid återgifvit oss något välde öfver oss själfva, och då vi åter drogo oss ifrån henne in i den stora dunkla salongen, kunde vi redan börja berätta för hvarandra om våra ömsesidiga känslors uppkomst och tillväxt och funno, att vi båda gjort oss många onödiga bekymmer.

Innan vi återförenade oss med det öfriga sällskapet för att presentera oss såsom förlofvade, stannade vi ett ögonblick i det sista salongsfönstret. Månen hade just gått upp och speglade sig i den lilla sjön, kring hvilken de äldriga ekarna trängas med lum-miga bokar och sträcka sina armar emot vattnet. Det var en tafla, väl värd att betraktas, och intrycket af densamma gick ej för oss förloradt, fastän vi knappt hade ögon för annat än hvarandra. Hon såg utåt helt hastigt, men sökte åter min blick, och jag häpnade öfver min djärfhet, då jag tryckte en kyss på hennes läppar, ty ännu var jag behärskad af en så helig vördnad för henne, att jag tyckte mig endast äga rätt att dyrka henne på ett visst afstånd.

Vårt förbund var besegladt, och min ring här denna dagen jämte hennes namn till inskrift.»

* * *

Efter en tvåårig förlofning vigdes Caroline Wachtmeister och Louis De Geer på Vanås den 17 oktober 1848. Han hade då fyllt sitt 30:de år, och hon, en 22:årig kvinna, stod i sin ungdoms blommande fågning.

Här kan icke vara vår uppgift att i detaljerad teckning följa det samlif, som utmynnat från den betydelsefulla oktoberdagen, därtill ha dess innebörd och väsen varit af en alltför enskild art. Det kan endast gälla att i några hastigt skisserade linier antyda de yttre drag, hvori speglat sig en ädel makas pliktuppfyllelse och fulla uppgående i dens lif, hvilken hon i bästa mening varit gifven »till eno hjälp».

En omständighet, som Louis De Geer själf starkt betonar såsom synnerligen viktig för hans egen liksom hvarje politisk persons fulla själfständighet och frihet att i alla förhållanden kunna handla uteslutande efter pliktens maning, är det absoluta ekonomiska oberoende, han alltid vetat att för sig bevara. Själf från begynnelsen fattig och för-enad med en maka, hvars enda rikedom var hennes hängifna kärlek, hade han först verkligt små inkomster, men framskötts fort nog till bemärkta platser, där han tvangs att i utsträckt mån representera och föra ett med den höga ställningen förenligt hus, utan att inkomsterna i motsvarande mån växte. Faran kunde då ha legat nära att komma i en ofri ställning, och det är främst Caroline De Geers erkännansvärda förtjänst, att hon ådagalagt en rent af förunderlig förmåga att inskränka för sin personliga del och få äfven de små medlen att genom klok hushållning värdigt förslå.

Ett år efter giftermålet utnämndes mannen till assessor i skånska hofrätten, och de första åren tillbringade det unga paret under blygsamma yttre villkor i Kristianstad, där dock det oansenliga, rödmålade lilla småstads-hemmet gömde förunderliga skatter af huslig lycka. De första barnen föddes dem här, och ännu i dag betecknar den grånade ma-

kan, som sedan lyftes så högt i social ställning och glans, denna tid som den sällaste i hennes lif.

Det var ock med varmt känd saknad, som familjen afflyttade till Jönköping, då några år senare De Geer utnämndes till president i Göta hofrätt. Här, liksom öfverallt, hvar hon ställts i lifvet, förvärfvade den unga friherrinnan genom sin enkla och hjärtliga personlighet de varmaste sympatier, och hennes afundsvärda gifva att vinna hjärtan har helt visst ofta bidragit att bryta udden af de oundvikliga strömningar af antipati, som en politiskt framskjuten person — sådan Louis De Geer allt mera blef det — på vissa håll nödgas möta.

Men till och med ännu direktare tillskrifver han själf henne delaktighet i sina framgångar. När han snart nog vid unga år intog sin ställning i hufvudstaden som regeringens främste man, omnämner han särskildt en synpunkt, hvarur han ansåg sig kunna komma i fråga: »Det är fruns personlighet. Att min hustru genom hela sitt väsen, sitt utseende och sina släktförhållanden skulle blifva en prydnad för hvilken hög plats som helst, borde vara en bidragande anledning. Hon kompletterade också i någon mån en kännbar brist hos mig, hvaraf jag lidit många obehag och många gånger verkliga svårigheter, nämligen den brist på språkkunskap, som består i att obehindradt tala främmande språk.»

Sedan monarkens och folkets blickar en gång riktats på Louis De Geer, och han blef mannen, till hvilken alla litade kan man inse, hvilken betydelse makans lysande och på samma gång gedigna egenskaper fingo i ett hufvudstadshem, som, näst konungaborgen, i flere hänseenden väl måste betraktas som landets förnämsta. Och dock gällde ännu i sena år att ständigt, i stort som smått, nedlägga den omsorgsfullaste beräkning för att ekonomiskt leda huset. Och medan mången förmögen liten borgare förde ett personligen yppigt lif, måste Sveriges statsminister göra inskränkningar och exempelvis flere gånger bo i staden äfven om somrarne, då »han icke hade råd att hyra landställen invid Stockholm». Men för vänner och för de kretsar, inför hvilka det var hans ställnings följd att representera, var alltid Louis De Geers hem ett ideal af rik gästfrihet och den finaste ton. Detta är »fruns gärning».

Detta utåt.

Men *hvad* har det icke varit inåt för honom, en person i så mycket större behof af ett hållfast och kärleksfullt stöd i familjelifvets skygd, som hans yttre ställning varit på en plats, där hårda vindar gå. Det är icke med torra ord sådant låter sig skildras, men hvarje moder och maka kan känna det tillfyllas.

Och synas ock omständigheterna i mångt ha varit Caroline de Geer gynsamma, så ha sannerligen ej heller pröfningar saknats henne. Det lif, som ter sig lysande, är icke alltid lätt, och sorger stiga öfver allas tröskel. För flere barn har hon varit en den ömmaste mor, en uppfostrarinna och föresyn som få. Af dessa äro tre söner i lif, godsägaren, f. kanslissekretären i finansdepartementet *Louis*, geologen vid Sveriges geologiska undersökning *Gerard* och arrendatoren af föräldrarnes egendom *Truedstorp* i Skåne *Eduard De Geer*.

Men ett, det förstfödda, hennes oändligt älskade dotter *Elisabet*, skulle slitas från moders hjärtat. Ett tioårigt, sällsynt begåfvadt och älskligt barn, insjuknade hon på våren

1860 i hjärntuberkulos och dog den 7 mars. »Hon var vår kärleks skönaste blomma,» skrifer fadern. »Hade icke Caroline varit varmare i sin religion än jag, skulle hon ha blifvit alldeles förkrossad, men äfven nu syntes det djupa såret en lång tid oläkligt, och öfver hela hennes lif bredde sig en mörk dager. Minnet af den älskades milda klagan öfver sina svåra plågor upprörde oss så i hela vår själ, att vi sedan länge icke visste, huru vi skulle kunna undfly tanken därpå, och lugnet funno vi slutligen däri, att vi visste henne vara i godt förvar...»

Förvisso är detta icke den enda pröfning Caroline De Geer erfarit, om ock den smärtsammaste, men hon har gått fram ur dem alla med ett luttradt sinne och en frisk, optimistisk lefnadstro.

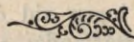
* * *

Rätt långa hafva vi blifvit, och vi förnimma ändock lifligt, huru den bild vi kunnat gifva blifvit både sväfvande och matt. Det är vissa personligheter, som icke kunna tecknas i färger och linier eller beskrifvande ord, personligheter som, så att säga, måste *kännas*. En sådan är Caroline De Geer. Därför ha vi ock den tillfredsställande öfvertygelsen, att den läsekrets af varmhjärtade svenska kvinnor, inför hvilken vi i dag framlägga hennes bild, skall förstå att instinktivt utfylla de svaga konturer, vi uppdragit. Vi ha därvid främst haft att följa hennes makes »Minnen», genom hvilka hennes bild med en egendomlig skärhet lyser fram, äfven när hennes namn oftast är långt borta från de politiska skådespel, som skildras. Det är en underström af henne i allt, som är hans. Detta är hennes lifs stora saga.

Hon sitter nu, en aldrig maka, vördad och älskad af alla, som kommit henne nära, vid den ännu i det sjuttionde året lefnadskraftige makens sida. Hennes söner hafva vuxit upp till dugande män omkring henne, och en skara förhoppningsfulla barnbarn fagnar farmors hjärtat. Aftonens skugga breder sig, svalkande och full af frid. Rika minnen gifva den innebörd. En stor, en afundsvärd lycka, men ock en väl förtjänad...

Det porträtt, *Idun* meddelar af Caroline De Geer, och hvilket vi erhållit genom hennes familj, som själf utvalt det, är taget i början af 1860-talet vid en period, som torde få betecknas som makans och moderns fullaste blomstringstid, och som sammanföll med den viktigaste politiska bragd, hvarvid hennes makes namn är bundet.

Johan Nordling.

En nyårsdikt.

*T*olf klingande slag i natten
gå ut öfver land och vatten —
tolf klingande slag: en döpelseakt
och på samma gång ett tack för god vakt!

*Då tystnar på läppar unga
den visa, de börjat sjunga,
då breder sig öfver glammade lag
alloor och tystnad vid klockornas slag...*

*Hör, hur det sjunger öfver snöiga tak,
genom gnistrande rymdens blåa gemak:
»det gamla året gått i sin graf,
det nya födes ur tidens haf!»*

*Och kopparröster till jorden de viga,
men jublande uppåt sedan de stiga,
de sjunga det nya året in,
de mana dig: »kämpa och seger vinn!»*

*Och när du lyssnar i midnattsstunden,
låt ej den förflyga, den snabba sekunden —
förr'n klockorna slagit sitt sista slag,
i handen löftets bågare tag!*

*Och lofoa, så visst du är ärlig man,
och lofoa, så sant du är dygdig kvinna,
att verka det bästa i tiden du kan,
att kommande släkten en gång måtte hinna*

*den fullkomliga värld, hvilken hägrat för oss
i svärmande tankar, i längtande drömmar —
då från kärlekens fackla och sanningens bloss
förklaringens ljus öfver jordlifvet strömmar!*

Daniel Fallström.

Hjärtats belevnenhet.

»Var högsint min dotter, var myndig
och rak,
för bönder lyft aldrig på floret.»

J den gamla goda tiden besvärades knappt ungdomen med inpluggande af så mycket vetande, som nu skall inrymmas redan i en liten tolfårig hjärna; men dess »education» var därför ej någon småsak. Den tiden lades i stället mera vikt på sättet att skicka sig och belevnenhet än i våra dagar.

Det gick ingalunda an för en ung man att vid inträde i salongen fara med alla fem genom den yfviga luggen, vråka sig mot en dörr, spänna pince-nez'en öfver näsan och med en kritisk min taga en öfversikt af sällskapet för att, sedan han funnit »föremålet», utan hänsyn vare sig för pappas tår eller mammas släp rusa fram, hugga armen kring hennes lif och störta in i den knuffande, skuffande, hoppande och trampande hvirvel, som nu för tiden kallas dans.

Lika litet passade det för de unga flickorna att lik en hop skolpojkar högljudt skrattande och pratande uppträda på gator och kaféer.

Åh nej, ungdomen den tiden visste nog, att det ej är någon lätt sak att röra sig ute i världen, knappt ens inom familjen. Lillan rusade ej utan vidare upp i pappas och mammas säng för att gifva »sin god'morgonkyss»; utan »mon cher père» och »ma chère mère» hälsades vackert vid frukosten med en sirlig kyss på handen och en graciös nigning; unge tioåringen satt ej och guppade stolen på två ben, då föräldrarna inträdde, utan stod rak och allvarlig, till dess de först tagit plats. Och den fullvuxne sonen eller dottern fick tiga stilla vid bordet, under det far och mor

utbytte sina åsikter; efter de ungas frågade ingen.

Vår upplysta tid har naturligtvis ett öfverlägset löje för all denna siratlighet och prudentlighet, men en och annan god sida fanns där ändå.

Inom den s. k. högre societeten inympas ända från barndomen ännu många af dessa lärdomar i konsten att skicka sig och bidra- ga ej så litet att gifva just detta »chic», som man fåfängt söker tillägna sig vid äldre år. Det är ingalunda likgiltigt, då man kommer in i en salong, att veta sig gå med fötterna inåt, att vid bordet omöjligt få fisken att hållas på gaffeln, att smacka och sörpla, allt saker, som man pinsammast kommer att känna, just då man skulle vilja uppträda som allra behagligast.

Den angenäma konversationsförmågan, den förekommande artigheten, undfallenheten och uppmärksamheten äro än större förmåner af detta omsorgsfulla uppfostringssystem. Det finnes blott ett »men» vid allt detta — »för bönder lyft aldrig på floret.» Det, att denna uppmärksamhet företrädesvis ägnas endast umgängesvänner, personer ur »societeten», gör allt till blott en ytlig fernissa och är väl orsaken, att dessa i sig själfva goda egenskaper förkättrats och bortlagts. Detta är emellertid lika galet som att afhugga hela trädet, emedan en gren angripits af röta. Det är verkligen någonting godt och angenämt, som nog förtjänar att af uppfostraren tagas i betraktande; men dessa goda seder, denna goda ton måste för att komma till sitt rätta värde åtföljas af en än bättre takt och belevfvenhet, och det är hjärtats.

Hjärtats belevfvenhet — den, som visar vänlighet och tillmötesgående mot hvar man, hög eller låg, utan att ställa sig i jämnbrädd med simpelheten eller i dumdryg täflan med öfverlägsenheten, som förmår bevara personligheten utan all anspråksfullhet, och som förmår finna sig i alla förhållanden, den står så högt öfver hvad man vanligen kallar takt, att man till och med hos den lycklige ägaren af denna egenskap kan öfverse både med att han går som en anka och ej har reda på alla sällskapslifvets små finesser. Förenade göra dock dessa båda olika slag af belevfvenhet det angenämaste intryck, och har uppfostraren ej försummat sällskapslifvets goda takt, så får han ännu mindre försumma hjärtats.

Vänlighet och höflighet mot hvar man äro denna belevfvenhets första brud.

Barnet måste läras att finna själsadel, rättssinne och aktningvärdiga egenskaper äfven under arbetsblusen. Tidigt måste det vänjas vid höflighet och uppmärksamhet emot gammal och ung, hvem det än må vara.

Den lilla flickan tager ej upp nystanet, emedan en äldre »dam» fäller det, utan emedan hon har en ung och böjligare rygg än den gamla, och då blir förhållandet detsamma, om den gamla är en stackars tiggargumma. Då gossen lämnar sin plats åt gråhårs- mannen, är det likgiltigt, om denne bär en orden på bröstet eller är klädd i arbetsblus. Gossen är yngre, och därför kan han hellre stå.

Tjänarne måste tilltalas vänligt: barnet har intet att befälla, utan måste höfligt bedja om den hjälp, det behöfver, ej heller bör det vänjas att oupphörligt betjänas och upppassas. Om barnet då och då förrättar någon lättare syssla för att bereda tjänaren en lättnad eller en liten hjälp, lär det sig fatta, det äfven tjänarne äro människor, ej blott arbetsmaski-

ner, inrättade för de rikets bekvämlighet, och det skall lära sig att äfven i framtiden bemöta sina underlydande med vänlighet och godhet.

En blomma, förd till den stackars sjuka i källarvåningen, lär barnet den fattiges lika rätt till lifvets njutning och den rikets skyldighet att så vidt möjligt lindra fattigdomens hårda lott. En höflig ursäkt till arbetaren, som man stött till i trängseln, är lika nödvändig, som gällde det en herreman.

Katten är ej gjord att ryckas i svansen eller hunden i öronen. Barnet får ej erhålla det begreppet, att allt är skapat blott för dess räkning. Det måste lära sig, att det lefver tillsammans med andra lefvande väsen med lika stor rätt till lifvet som det själf, och att ovänlighet lönas med ovänlighet, men godhet med godhet.

Hjärtats belevfvenhet uppoffrar ej personligheten och hemfaller ej heller till tafatthet eller dumdrygheit.

För att behaga andra eller för att visa sig riktigt tillmötesgående får man ej sänka sin egen personlighet för att ställa sig i jämnbrädd med en underlägsen; om man engång tror sig hafva funit det rätta, får man ej af undfallenhet uppoffra sin åsikt.

Barnet måste läras att taga sitt eget hjärta och förstånd, ej andras omdöme, till rättesnö- re för sina handlingar.

»Hvad skall världen säga» eller »hvad tror du alla våra bekanta skola tänka» skall ej vara rättesnöret i barnkammaren, utan: »hvad bjuder ditt eget samvete» eller — så länge detta ännu af barnet ej rätt förstås — »hvad tror du pappa och mamma tycka.» Ty vanligen tar hos de små barnen samvetet sitt tydligaste uttryck i pappas och mammas önskan.

Vandt att rätta sig efter sitt eget omdöme skall barnet vid mogen ålder med all vänlighet och tillmötesgående dock ej uppoffra sin personlighet eller blifva en af dessa haltlösa stackare, som alltid hafva samma åsikt som den, med hvilken de sist talat.

Tafattheten åter beror visserligen till en del på afsaknad af den förut påpekade sällskapstakten, men härrör kanske lika ofta af ren inbilskhet. Man tror sig oupphörligt vara bemärkt, är rädd att begå en »faute», blir onaturlig och därför tafatt, under det den anspråkslöse, som aldrig har en tanke på att någon skulle fästa sig vid hans person, ledigt rör sig på äfven främmande botten. »Alla människor skrattade åt dig» — »alla tyckte att lillan skickade sig så nått vid bordet» äro farliga satser i barnkammaren. Mycket hälsosammare är då för den blyge ett uppmuntrande: »om du blott är artig och snäll, fäster sig ingen vid dig,» eller det för fåfängan litet städfjande: »hvem tror du ser på en sådan liten pys?»

Tanken att ständigt vara bemärkt tager sig ibland en än otrefligare form i framfusighet och dumdrygheit. Man vill ej visa sig blyg och slår därför öfver till motsatsen. Att i tid stäffa barnets höga tankar om sig själf och lära det anspråkslöshet är väl bästa medlet mot dessa oangenäma företeelser, hvilka aldrig låta förena sig med en rätt hjärtats belevfvenhet.

Men hafva föräldrarna lyckats gifva barnen den rätta hjärtetakten och därmed förenat godt sällskapsvett, då hafva de skaffat dem de bästa utsikter att slå sig ut i lifvet och blifva aktade och afhållna medlemmar i samhället.

Maria Nyström.

Till ett nytt lif...

Teckning

af

Fanny Chrysanter.

Det var en härlig vinterdag, med hvilken det nya året gjorde sitt inträde.

Den nyfallna snön hade klädt jorden i oskuldens och renhetens färg; dess svällande massor hade utjämmande lagt sig öfver markens många skarpa ojämnheter och förlänat den de mjukaste våglinier. De mörka hustaken voro alla därmed betäckta, hvarigenom hela staden erhöi ett skimmer af bländande glans. Parkernas nakna träd hade åter blifvit lummiga och beklädda med denna hvita skrud, och bättre än någonsin kunde grenarnes och kvistarnes fina konturer urskiljas, nu då de markerades af den glänsande snöranden.

Ingen vindfläkt hade ännu rubbat något af denna hvita klädnads draperier, luften var stilla och mild.

Stadens klockor hade för en timme sedan i djupa, mäktiga toner kallat menigheten tillsammans i de många templen att där hälsa det ingångna året med bön och sång.

Skaror af människor hade äfven hörsammat kallelsen, under det åter andra, njutande af det sköna vädret, vandrade fram och åter på de större gatorna och promenadplatserna.

Till dessa promenerande hörde äfven tvänne unga flickor, som med spänstiga steg och käck hållning vandrade framåt, ej så mycket, som det syntes, njutande af vinterdagens skönhet, utan inbegripna i lifligt samspråk.

De talade om skrifningarna till den blifvande studentexamen och om huru »kitslig» läraren i franska var, om huru tråkiga historietimmarne voro och däremot huru intressanta lektionerna i fysik och kemi — och så om läraren i kristendom, huru »stilig» han var, och huru »vådligt förtjusta» alla flickorna voro i honom.

»Ja,» utbrast den ena af dem — hon med de vackra, regelbundna dragen och de mörka, klara ögonen, hvilka dock så skarpt och dristigt blickade framför sig — »ja, det är bara för hans skull, som de höra på och se så uppmärksamma ut! Tro mig, du, Vina, de skulle allt gaspa ihjäl sig annars.»

»Jag vet nog, att du är litet utilitistisk af dig,» förklarade Vina, »men säga hvad du vill, någon skrymtare är han dock icke.»

Sigrid krökte sina läppar till ett skeptiskt leende, teg några ögonblick och sade sedan hänfullt:

»Men skrymterskor fabricerar han dock i mängd.»

»Du är vådlig, Sigrid!» skrattade Vina. »Men det är sant, han predikar ju i — kyrkan i dag, det hörde jag af min värdinna, som också är rysligt förtjust i honom och springer efter honom öfverallt, där han predikar. Och här ha vi ju kyrkan. Vi ska gå in,» tilllade hon ifrigt, »och se efter, huru många af flickorna äro där.»

»Jo, sådana äro motiven till kyrkobesöken,» utropade Sigrid i samma hänfulla ton. »Men för att sitta och se på, huru några dumma flickor sitta och göra sig till, tar jag då inte ett steg i kyrklig riktning. Och den gamla vanan — för det var bara en vana» — betonade hon skarpt och ifrigt, liksom hon därmed velat nedtysta en inre röst — »att gå i kyrkan hvar söndag, har jag vuxit ifrån. Jag har inte varit där på närmare tre år.»

»Nå, då kan det vara tid på att gå nu,»

sade Vina. Och som hon själf var ifrig, dels att få tillfälle att höra och se den omytecte predikanten och kristendoms läraren, dels att få utbyta blickar och leenden med kamrater, steg hon uppför trappan till ingången. Hunnen dit, vände hon sig till den ännu nedanför stående Sigrid och sade på en gång öfvertalande och lugnande:

»Vi gå in ett litet tag. Det är ju i alla fall snart slut.»

Därpå steg hon inom kyrkoporten.

Sigrid följde tvekande.

Nå, ja. Det kunde ju vara intressant nog att se, hvad intryck kyrkan och en bedjande och sjungande församling nu skulle göra på henne, nu, sedan hon själf fått en »sundare och förnuftigare åskådning» och en »säker och själfständig ståndpunkt».

De båda blifvande studentskorna voro inne i kyrkan, där de togo plats på en invid vägen stående bänk. Genast vid inträdet hade de funnit, att predikanten ej var den unge intressante prästen, utan en äldre prästman, hvilken med djupt allvar och kraftig stämma läste bönen på nyårsdagen.

Vina, som vid tanken på, huru »lurade» såväl hennes värdinna som flickorna blifvit, ej kunde återhålla ett uppsluppet leende, böjde ned ansiktet i muffen, under det hon i smyg lätt puffade kamraten i sidan.

Men Sigrid var för ärlig, som hon själf i sitt sinne benämnde det, att *låtsa* ett deltagande i bönen, utan satt med tillbakakastadt hufvud och lätt rynkade ögonbryn, färdig till kritik.

Ja, hon skulle nog hafva kritiserat med vanlig logisk skärpa, hade bara icke den högreste, allvarlige mannen där på predikstolen såväl i tal som åthäfvor påminnt henne så mycket om hennes för flere år sedan aflidne fader.

Så där hade äfven han stått söndag efter söndag, predikande och bedjande för och med församlingen. Och själf hade hon äfven som ett barn, fromt och kritiklöst, trott på den lära, han förkunnade och på bönen makt.

Det var ju märkvärdigt, att minnet af honom, af modern och af hela hennes barndom, nu så med ens och så klart lefde upp inom henne! Allt detta, som varit förbleknadt, ja, nästan dött under dessa sista år!

Att så hade varit, det kunde hon så väl förklara, det låg i sakens natur.

Vid tretton år hade hon, efter de båda föräldrarnes strax efter hvartannat timade död, kommit till sin rike farbroder i hufvudstaden, kommit ut midt i lefvande lifvet direkt från den trånga, inspärade krets, hvori hon dittills lefvat och rört sig. Och i denna nya värld hade hennes syn blifvit vidgad och skärpt, hade för hennes öron förkunnats andra läror, som med storm intagit hennes unga, efter omvexling hungrande sinne; läror, som hade intet gemensamt med den hennes fader och moder bekände.

Ja, just däri låg det! Hon hade intet vidare gemensamt med de döda, därför hade minnet af dem förbleknat!

Den unga flickan hade varit så upptagen af sin egen tankegång, att hon ej vidare följde prästens ord, förrän hennes öra uppfångade orden:

»För de barn, som beredas att första gången begå H. H. nattvard bedja vi.»

Och så följde bönen, framsagd med innerlig känsla och värme.

Sigrid lyssnade nästan omedvetet och förundrade sig själf öfver, att hon erinrade sig hvarje ord, såväl det, som sades, som det, hvilket omedelbart skulle följa.

Men för fyra år sedan hade hon dock hört dem åtskilliga söndagar. Det brukades ju, att skriftebarnen gingo i kyrkan. Och då hade hon själf varit föremål för denna bön.

Men hade hennes hjärta blifvit »öppnadt och rördt» under denna tid?

Visserligen hade hon ju kommit i en viss känslöstämning ibland. Men denna stämning hade alltid lagt sig, då hon kommit hem i farbroderns hus och där sammanträffat med många af de »nya, frisinnade ideernas» bärare och målsmän, med unga män och kvinnor, hvilka med satirens pilar och hånets gissel nedgjorde allt, hvad hon fordom ansett »högt och heligt» — —

»Och sedan allt intill ändan framhärda i sin kristliga tros bekännelse och utöfning.»

Det kom något hårdt och trotsigt i hennes sinne. Det var idel tomma ord! Hon själf och alla dessa hennes vänner och trosförvanter utgjorde ju ett slående exempel härpå, för dem alla hade dock så bedits — och alla hade de dock brutit med denna bekännelse.

Huru skulle det väl hafva varit, om hennes far fått lefva? Om *han* så fått bedja för henne? Om det hade varit för honom, hon blifvit konfirmerad?

Hon märkte ej själf, hvilken djup suck vid denna fråga gick öfver hennes läppar och kom Vina att förundrad betrakta henne. Hon var blott medveten om den oändliga trånad efter fader och moder, som på en gång intog hela hennes hjärta, hela hennes innersta väsen.

Hon kände sig så förfärande ensam. Hon hade ingen, *ingen* att helt och innerligt sluta sig till.

Tillslutande ögonen, försökte hon tänka sig tillbaka till den tiden, då föräldrarna lefde och hon, omhuldad af deras kärlek, delade sin tid mellan studier för fadern i hans studerkammare och små enkla, husliga sysselsättningar under moderns uppsikt, framlefvde sitt lif i den gamla, tysta prästgården, dit aldrig en fläkt af den nya tidens lärdomsväder hann, där allt var så lugnt och enformigt, men ack, där allt också varit så fridfullt och kärleksfullt.

Under dessa sina minnen och tankar väcktes hon af predikantens ord:

»Låt oss nu bedja för de sjuka och lidande och i denna bön innesluta en mycket sjuk liten flicka, hvars föräldrar anhålla om församlingens innerliga och trogna förbön för detta sitt enda älskade barn.»

Sigrid hade häftigt lutat sig fram och stirrade mot predikstolen med vidgade pupiller och flämtande andedräkt, under det kinderna blefvo snöhvita.

Hon visste ej själf, om hon var vaken eller om hon drömde.

Var det icke henne detta gällde? Var det icke hon, som var sina föräldrars enda älskade barn, hon, som nu låg sjuk och lidande och för hvilkens skull de anhöllo om församlingens trogna och innerliga förbön?

Hon slöt åter ögonen. Och ett länge förgätet minne reste sig med lefvande klarhet för hennes inre blick så, som hon själf till en del mindes det:

Hon låg i den tysta prästgårdskammaren i svåra plågor — hade legat så länge. Och nu voro hennes krafter uttömda.

På lördagsaftonen hade läkaren varit där och på föräldrarnes ångestfulla fråga, om det funnes något hopp, hade han sorgsen och nekande skakat på hufvudet. Deras älskling hade nog icke många timmar kvar.

På söndagsmorgonen hade kyrkherden, hennes far, ej gått i kyrkan, utan fick kommi-

nistern ensam sköta tjänsten, och till honom hade blifvit uppdraget att anhålla om församlingens förböner för det lidande barnet.

Och vid den tiden, då alla i kyrkan närvarande samfäldt och innerligt bådö för den vördade sjulasörjarens barn, lågo föräldrarna själfva knäböjande vid hennes säng, bedjande, om det så vore möjligt, att denna kalken ginge ifrån dem.

Och som fadern ödmjukt och stilla tillade »*Ske dock icke min vilja, utan din*», reste sig den förut nästan sanslösa flickan från bädden, sägande med visserligen svag, men dock liflig stämma:

»O, så skönt det blåste på min panna! Nu är hufvudvärken alldeles borta, mamma lilla!»

Ja, Sigrid mindes själf dessa ord. Hon mindes, huru fadern därvid med nästan förklaradt ansikte lyft sina ögon och händer mot höjden, och huru hennes moder, tryckande de små, nu feberfria händerna intill sig, med darrande röst och strömmande tårar utropade: »O, mitt barn! Mitt barn! Så är du då för andra gången mig gifven!»

För hvarje timme och dag gick sedan hennes tillfrisknande med snabba steg framåt.

Hon, som förnekat sina föräldrars tro, som nysst med trotsigt sinne förklaradt bönen blott vara tomma ord, hon var dock själf ett lefvande vittnesbörd om, hvilken makt det ligger i de troendes böner!

Allt högre och högre stormade en hittills okänd känslösvärld inom henne — men allt djupare hade hennes hufvud härunder sänkt sig.

Hon hade ej märkt, att prästen gått ned från predikstolen, att en psalm sjungits, och att en annan präst nu stod framför altaret, och hon hade alldeles förgätit, hvar hon var, till dess Vina sakta stötte henne i sidan och otåligt hviskade:

»Men Sigrid då, hvad går åt dig? Sofver du?»

Sigrid såg upp, visserligen med en drömande och inåtvänd blick, men dock med något förklaradt och inspirerad både i denna och i rösten, då hon sakta svarade:

»Ja, jag har sofvit. Men — men *nu är stunden att slå upp af sömnen, ty* — — —»

hon letade i sitt minne efter fortsättningen till dessa ord, som, hon visste icke huru, hade blifvit lagda på hennes läppar, men fast hon ej nu kunde erinra sig den, skulle hon nog dock snart lära sig såväl detta som alla andra ord, hon i sin barndom hört, och hvilka varit hennes föräldrars ljus och tröst i lif och död.

O, att de äfven måtte blifva hennes!

Då hon sedan efter gudstjänstens slut stod utanför kyrkan, såg hon med hänfödda blickar omkring sig på den i vinterskrud, öfvergjuten af solens ljus, glänsande naturen.

»En sådan härlig, en sådan underbar nyårsdag!» hviskade hon.

Men så var det också nyårsdagen till ett nytt lif . . .

Priset — 25 kronor — i
»Iduns julklappsbasar»

har tillerkänts signaturen *Ellia*. Som ingen namnsedel medföljde, torde vederbörande gifva sig tillkänna för redaktionen i och för beloppets öfversändande.

Visiter.

En betraktelse i visittiden

af

Ivar Dal.

»Visiter? Man är väl ingen dräng heller!»
utropar Georg Nordensvans glada Figge.

Jo, det är just hvad man är. Och man är mer än så — man är en slaf af de små, de obetydligaste af samhällsplikter. Det är med dem som med knappålsstygnen, som ofta äro pinsammare och oundvikligare än de djupa svärdshuggen.

De stora samhällsplikterna kan man helt enkelt blunda för. Det är ju ingen, som frågar efter, om man någonsin fått upp ögonen för dem, eller i hvilket ljus man ser dem. De små plikterna däremot — ja, så starrblind, att man ej ser dem, får ingen vara, som vill anses ha sina sinnens fulla bruk och vara en bildad och belevad människa.

En bildad och belevad människa! Där är knuten!

Hvem minns ej sagan om kejsarens nya kläder, som ej skulle kunna ses af dem, som voro för enfaldiga eller odugliga för sitt ämbete. Och hofmän och gemene låtsades se och beundra den ståtliga dräkt, som den sprittakne kejsaren påstods bära. Ty hvem ville väl anses enfaldig eller oduglig för sitt ämbete!

Och hvem vill anses för obildad och obellevad! För den skull springa vi i dessa dagar ur hus och i hus och ställa oss så ifriga att träffa personer, som gärna kunde få resa till Kina, utan att vi skulle sakna dem. Och dessa i sin ordning spela den hejdlösaste glädje att få emottaga oss, som de måhända innerst önska — dit pepparn växer.

Alla löpa vi omkring och duper hvarandra med ett slags »kejsarens nya kläder», en dräkt som vi ock skulle kunna kalla »vår bildnings och belevnings mantel».

Hur dyrt den dräkten står oss, ha vi nog ej ens räknat ut. Vi — eller snarare vi kvinnor (ty männen ha ju nästan gjort sig fria från slaf-tjänsten i detta fall och betala sin rätt att-slippa drängskapet med en paeke visitkort om året, eller kanske hädanefter med en tidningsannons, en billig skatt i våra dagar) — således vi kvinnor betala den dräkten först och främst med en liten bit af vår sanningsskärlek.

»Visst inte!» hör jag en massa principfasta damer ropa, »vi säga alltid till, att vi inte ta emot, då vi äro förhindrade, men ej att vi äro ute, då vi i själva verket stå bakom salongsdörren och lyssna efter, hvem den besökande är.»

Nå, det är ju för väl. Edra jungfrur slippa således fara med osanning. Men i själva, principfasta, sanningsälskande små damer, hur många gånger han I lämnat edra visitkort vid en dörr och med högtidlig min sagt åt tjänstemanden: »Hälsa så mycket! Det var tråkigt, att jag ej träffade frun hemma,» och sedan, så fort tamburdörren stängts, gjort en liten piruett af förnöjelse: »Nå, det var då lätt öfverstökadt!»

Hur många gånger han I gladt skyndat emot en besökande med ett hjärtligt: »Så snällt att titta till mig!» och följt henne till dörren med: »Det var bra roligt att få träffa dig!» Och stängt den med en lättnadens suck: »Den välsignade människan, hon kommer då alltid, då det är som olämpligast!»

Och hur mycken tid han I ej betalat för

den där kosteliga klädanden! Hur mycket nyttigt arbete, hur många lyckliga timmar inom hemmet, tillbragta med verkliga vänner, hur många ljufliga stund af hvila och tankfrihet och af stärkande, upplifvande promenader i solsken och friska vindar har ej dräng-tjänsten kostat er!

Men man måste ju! Då man har ett umgänge, får man ej försumma det. Ja, ett umgänge, det har man ju vanligtvis, om man är något så när rangerad. Men att ha ett umgänge är ej alls detsamma som att ha vänner, hvilket man ju ej alltid har, om man också är burgen. Det är något, som ej kan fås för pengar.

Men sitt umgänge kan man betala med pengar — och visiter. Det är de två slags skiljemynt, som begagnas.

Och man måste väl vara ärlig och ge rätt igen. Och när därför fru Andersson kommer farande och önskar fru Petterson ett godt nytt år, fast det innerst gör henne detsamma, om hon skulle dö i influensan eller flytta ur riket eller råka ut för något annat öde under årets lopp, då måste fru Petterson betala med samma mynt. När sedan de värda fruarna ätit en bit lax med mayonnaise, en orrvinge och några skedar glace hos hvarandra, då måste de inom åtta dagar betala den dyra maten med en visit.

Och när fru Andersson om våren pepprat in och stufvat undan allt, som gör hennes väning någorlunda hemtreflig, måste hon, innan hon lämnar sin man ensam i de tomma rummen och far till västkusten, dit doktorn ju rent af tvingar henne — ja, innan dess måste hon besöka fru Petterson för att önska henne en angenäm och hvilosam vistelse i »lugnet på deras lilla sommarnöje», där barnen få roa sig med att segla ikull på den stormiga fjärden och frun med att fara in till staden och köpa mat till alla hungriga gäster, som komma ut med middagsbåten.

Och fru Petterson strör naftalinkamfert omkring sig med gifmilda händer och undrar, när i all världen hon skall hinna att återgälda fru Anderssons visit — ty återgäldas måste den.

Så kommer hösten, och fru Andersson återvänder till sitt land igen, och hennes man börjar smått undra, om han ej snart skall få upp gardinerna åtminstone i sitt rum. Frun och dottrarna äro emellertid ännu fullt upptagna med att packa upp sina koffertar och pyssla om afskedsbuketerna och ägna en suck då och då åt den där löjtnanten, som for utan att . . . Ja, med ett ord, när man kommit öfverens om, att världen är full af svikna förhoppningar, och när pappa i all tysthet kommit till samma vemodiga öfvertygelse — då finner fru Andersson, att hon omöjligt kan vara i staden längre, utan att göra visiter hos umgänget. Det är nästan, som om hon vistades där i smyg, om hon dröjer längre.

Och umgänget lämnar sina höstsysslor vind för våg, besvarar visiten och tackar. Hederskulder, som måste betalas!

Ja, är det inte en dyrbar förmån, man därigenom tillförsäkrat sig? Rättighet att vissa gånger om året sammanträffa med människor, som man i nio fall af tio ej längtar efter, och som ej ha annat att ge igen än det dyrbara, men tomt klingande skiljemynt, med hvilket man själf burit skatt. Kanske skulle de dock kunna ha det, om ej ens beröring uraitat till denna köpenskap, som blifvit ett tvång. Och det växer föga godt upp ur tvångets steniga mark.

Ty när fru Petterson med hjärtat öfverfullt af oro, hur hon rätt skall kunna handföra

sina unga söner, som börja växa henne öfver hufvudet, går till fru Andersson på skyldighetsvisit talar hon nog om det sist gifna stycket på Dramatiskan, om sjukligheten i staden och om den senaste realisationen, där hon fick saker så godt som till skänks, fast hon ännu ej vet, hvad hon skall använda dem till.

Men hon säger ej ett ord om det, som ligger henne närmast om hjärtat, till hvilket fru Andersson måhända skulle kunna gifva henne mer än ett vägledande ord som svar, då hon ju själf är mor åt vuxna söner.

Men detta är saker, som man ej har att göra med på en formel visit. Det är till de verkliga vännerna man går med sina bekymmer och sin oro, det är från dem man kommer tillbaka, stärkt och tröstad, med dem man delar såväl glädje som sorg, och det är också med dem, man verkligen är sig själf — men ej med umgänget i gemen.

Nej, fru Andersson och fru Petterson dölja troget sina sorger och fröjder för hvarandra och gå år ut och år in, drifna af samma tvång på samma glädjelösa sätt, vissa tider på året, precisa som urverk, till hvarandra på skyldighetsvisiter. Ty man är dock en dräng — så länge man köper samvaron med hvarandra, hvilken köpesumman än må vara.

Och man sliter ut mycket i den drängtjänsten, fast man måhända ej märker, att man nött ut något annat än några par skosulor. Och så mycket kan man ju offra på belevnings- och bildningens konto.

Ja visst, man bör ej tveka att där lägga ner mer än så, men det skulle ju kunna hända, att den offergården kunde bestå i något reellare, angenämare och billigare — än visiter.

I årsskiftet.

I årsskiftet vill jag rekommendera Iduns alla läsarinor att lägga sig till med en bok, som ej borde få saknas i något hem. Det är en dyrbar bok, som nästan icke kan betalas med pänningar — den jag åsyftar — och likväl har den endast kostat några få öre och innehåller ingenting annat än några ark hvitt papper, som jag smaningom fullskrivit, utan att lägga just vidare vikt på prydlighet och vacker stil. Häftet är ingen dagbok, som man brukar bestå sig med i ungdomen för att uppteckna sina omogna tankar och intryck, det är intet minnesalbum att inskrifva verser och sentenser i — nej, bevars! Jag har häftat tillsammans de där arken endast för att skriva upp mina inkomster och utgifter på dem. Jag ser i andanom många, som le å detta språk, ty jag är ju ingen köpman eller industriidkare, hvilkens inkomster belöpa sig till tusentals kronor, och då kunna ej heller utgifterna vara så betydliga; men ändock bokför jag hvarje öre och hvarje krona. Och som jag gör, gör äfven min hustru. Man tycker kanske, att detta är småaktigt, att det endast passar för köpmannen eller personer, som icke i hufvudet kunna taga en öfversikt af sin affärsställning. Men just för små, ja, de minsta hushåll är en dylik utgiftsbok af största nytta. Man tror knappt, hvad allt en sådan där liten bok lär och predikar, och huru den ibland är vår bästa vän och rådgifvare. Inkomsterna äro snart upptecknade och lätta att öfverse. Men när månaden är slut och man helt oförväntadt märker ett litet deficit och frågar sig själf: »hvar i all världen ha penningarna tagi vägen?» — då lämnar denna bok oss besked och håller en spegel framför oss, bättre än någon vän kan göra. Och blir man äfven till en början förargad öfver, att man icke vågar tillåta sig »ett oskyldigt nöje» utan men för kassan, finner man dock snart, om man endast samvetsgrannt fortsätter att bokföra den minsta utgift, att man i grund och botten dock hade föga nöje och verklig nytta af den eller den saken, som man köpte. Man tror sannerligen ej, till hvilka summor pr är den där tjugufemöringen eller femtioöringen, onödigt utgifven litet emellan, går,

och huru man, utan att vara girig, dock mycket väl kan undvara en mängd saker. För blott en sådan där bok och börja räkna efter, så finner du snart, att du kunnat undvara mycket, som du tanklöst gifvit ut penningar för. Man kan ej tro, hvad en sådan inkomsts- och utgiftsbok lär oss allt, och huru välgörande verkan den har, om man blott ej tröttnar att föra den. »Den som ej sätter värde på öret, får aldrig kronan!» är en gammal vishetsregel. Man inbespara utgiften för ett tvifvelaktigt nöje för att skaffa sig något, som äger verkligt värde. Och finnes vid månadens slut en liten sparpenning — hvilken glädje att lägga den i kassan eller att för barnens räkning placera den i ett räntebärande papper.

Allt detta lär och predikar min bok. Och just därför är den så dyrbar. Icke för köpmannen, som ur stats- och rättssynpunkt måste hålla sina böcker i ordning, nej, för de små hushållen är min lilla bok af oskattbart värde. Försök blott! Det kostar ju endast några få öre, värdet af några ark papper. Boken är en outtröttlig manare och håller tillbaka från att lätt sinnigt göra skulder. Men sluta ej upp att föra den redan efter en eller några veckor.

Ett i allo godt nytt år

önskar Idun hjärtligen alla sina läsarinor, då i dag den nya årgångens första nummer kommer dem till handa. För egen del kan hon för det ingångna året ej något högre önska sig än möjligt förvärfa några nya. Hon skall oafslättigt sträfva att göra sig förtjänt häraf.

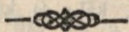

Teater och musik.

Vasateatern har som nyårsprogram bjudit på ett »skämt i fyra akter» af signaturen *Hothar*, benämndt »En stormig nyårsnatt». En ganska lustig idé, som utan allt tvifvel för en talangfullare behandlare skulle ha gifvit en tacksam lustspelsintrig, ligger till grund för stycket, men den kan dess sämre icke sägas vara tillgodogjord med någon synnerlig kvickhet eller *savoir faire*. De fyra akterna verka ganska uttöjdt, och de inlagda kupletterna, som alludera på ämnen för dagen, lida brist på uddighet. Spelet är nog på de flesta händer ärligt genomfördt, men saknar sammanhang. Det rätta greppet har *hr Strömberg* träffat, som ger sin älskarroll rent burleskt, parodiskt på »den högre stilen», och uppnår ock därmed den bästa effekten och de välförtjänta applåderna. De öfriga lägga för den lösa rätten med seriös pretention, som kunde anstå komedien, men här ej alls passar i ramen. Emellertid bereder aktualiteten i stycket det samma ett tillfälligt erkännande, som torde kunna betrygga dess lif, så länge hälgoset varar, då hufvudstadspubliken förväntas att för den tunga matens smältning påräkna slik kolsyreubblande dramatik. Och mer är helt visst ej heller afsedt.

K. Dramatiska teatern gaf den 3 d:s ett nytt program, ett s. k. »plockprogram», omfattande följande fyra småpjäser: »Vid Breitenfeld», dramatiskt episod på vers i 1 akt af *K. A. Melin*; »Ungdomsdrömmar», komedi i 1 akt af *Alphonse de Launay*; öfersättning från franskan; »Filosofi och kärlek», lustspel i 1 akt af *Friedrich Roeder*; i originalets versmått öfersättning af N. P.; samt »Ingen utmätning», skämt i 1 akt af *Don Mariano*. Pind Dominguez; öfers. från spanskan.

Som veckans nr på grund af trettondagens infallande på fredag måst gå en dag tidigare än vanligt i press, hinna vi ej förrän närmast yttra oss om utförandet.

Ur notisboken.

Sista dagen för 15-åringarna inföll i lördags. Svensk mö, som fyllt femton år, hade ännu då rätt att gifva sig, men från och med nyårsdagen är hennes äktenskapsålder minst 17 år. Så ha regering och riksdag beslutit,

Hedrad troitjänarinna. På juldagen gaf fru Sophi Melander, Brahegatan 26 härstädes, en enkel fest för sin tjänarinna Maria Nilsson med anledning däraf, att denna varit i hennes tjänst i

25 år. Till Maria Nilsson öfverlämnades vid tillfället Patriotiska sällskapets medalj i silfver af andra storleken, hvarjämte tal höllos för så väl henne som matmodern.

*

Kvinnliga stadsbud hade nu fått i Varschau. Annars tycker man väl att det legat närmare till hands, att vi fått det, som sett vår största och bästa statsbudsexpedition, Expressbyrån, just organiseras af en kvinna, grefvinnan Björkenstam.

En lärarinns roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

FÖRSTA KAPITLET.

Inne i tredje klassens väntsal var det fullt med folk. Där var en kväfvande lukt af våta kläder och skodon, ty det regnade starkt ute i höstkvällen.

Mörkret låg tjockt öfver stationsplatsen. På perrongen blänkade då och då ett skarpt sken, då någon banvakt gick förbi med sin lanternan.

Vid ett af salens fönster stodo tvänne sorgklädda kvinnor, en äldre och en yngre, och blickade genom de immiga rutorna ut i banhallen. De stodo aldeles tysta och tycktes föga märka sorlet omkring sig. Så sade den yngre af de båda:

»Det är så kvaft härinne, mamma; kom så gå vi ut. Vi kunna kanske komma ut i förväg på perrongen genom grinden vid godsmagasinet. Vi få då också vara för oss själva de sista minuterna...»

De trängde sig fram till utgången genom hopar af landfolk och arbetare och gingo ut.

Regnet hade saktat af något, men himlen var jämmulen, och det var kolmörkt. Grinden befanns öppen, och de stego in på perrongen.

Där började de vandra fram och tillbaka, tysta vid hvarandras sida.

Så började den äldre af kvinnorna snyfta.

»Inte gråta, mamma!» bad den yngre bevekande. »Gör inte afskedet svårare för mig, än hvad det redan är.»

»Nej, Kerstin, jag skall vara lugn. Men du kan inte förstå, hur det känns för mig att lämna dig så där vind för väg, du som alltid behöft ett stöd. Och så blir jag ensam!»

»Åskade lilla mamma, vi skola ofta skriva till hvarandra, och så vet du ju, att bara jag får litet rangeradt för mig, tar jag dig till mig.»

»Tack, min egen flicka! Nog vet jag, att du håller af mig. Men hvad kan inte hända dig där borta bland alla dessa vildt främmande människor, som jag därtill hört skola vara så elaka. De kunna ju rent af ta livet af dig!»

»Se så, åskade gumman, inte sådana barnsligheter. Det är bestämdt inte på långt när så farligt, som du föreställer dig. Vet du, jag känner mig så modig och stark.»

»Men så känner jag mig så mycket mera nedslagen och öfvergifven. Ack, om pappa ändå hade lefvat!»

»Vi få med ungerdifvenhet böja oss för Guds vilja. Du vet ju själf, hur nödvändigt det är för oss båda, att jag får komma ut och förtjäna mitt bröd. Du vill väl inte, att jag helt och hållet skall gräfva ner mina pund? Det vore otacksamt af mig, efter allt hvad mina kära föräldrar kostat på mig i uppfostran.»

»Ack ja, Kerstin, jag vet ju, att du har så rätt i allt hvad du säger och tänker säga. Men du kan lyckligtvis inte fatta, hvad det är att lämna ifrån sig sitt enda barn, allt hvad jag äger här på jorden! Ack, om Gud af nåd snart ville taga mig bort!»

»Det var en syndig önskan, mamma. Men ser du, där borta kommer tåget. Man kan redan höra, hur det postar.»

»Hu, sådana otäcka ögon det har! Låt oss gå längre intill väggen, så att du inte blir öfverkörd...»

Nu öppnades dörrarne till väntsalarna, och folket strömmade ut, idetsamma tåget ångade in i banhallen. Det blef ett spring fram och tillbaka, ett slående i kupédörrarne, ett knackande på vagnshjulen, ett sorl och ett skrik, ett släpande med

korgar och kappsäckar, ett körande med gnisslande godskärror, allt under det lokomotivet fräsande släppte ut hela moln af ånga.

Det var endast ett kort uppehåll. Konduktören ringde i stationsklockan, och alla skyndade att försäkra sig om platser i kupéerna.

Vid en af de sista hade de båda sorgklädda kvinnorna stannat. Där fanns tämligen godt om rum, så att den unga flickan gjorde sig ingen brådska med att stiga in. Hon hade slagit armen om moderns lif, smekte henne och sökte kärleksfullt kyssa bort de fallande tårarne.

»Inte gråta, inte gråta, lilla mamma!»

Så kom konduktören med lyktan i ena handen och biljett-tången i den andra.

»Skall fröken med, så raska på. Vi äro ändå försenade.»

En sista, häftig omfamning och den unga flickan hoppade in i kupén. Hon stannade orubblig kvar vid fönstret, fastän de öfriga passagerarne trängdes och ville fram dit, de också.

»Adjö lilla mamma! Skynda dig hem nu bara.»

»Adjö, mitt eget barn, och skrif snart!»

»Ja visst! Om ett par, tre dagar kan du nog ha bref. Då skall jag berätta så mycket. Se så, gå nu, mamma, det blåser kallt.»

»Sitt inte i draget och svep väl om dig filten, Kerstin!»

»Ja, tack, mamma lilla.»

En hvissling, och tåget började långsamt röra sig framåt.

»Adjö, mamma!»

»Adjö, Kerstin min.»

Energiska viftningar.

Till dess de förlorade hvarandra ur sikte i mörkret.

Ännu några minuter blinkade de tusentals ljusen från den terrassformigt byggda staden fram genom mörkret, så blefvo de allt färre, när tåget väl hunnit ut på landsbygden, och efter en stund stod endast den dystra, regntunga skogen på ömse sidor. Den unga flickan stod dock allt fortfarande kvar vid fönstret, till dess hon kände någon lätt rycka i kappan, under det en munter karlröst sade:

»Lilla mamsell kan gärna dra in hufvudknoppen, annars kunde det hända, att hon får näsan brynt mot telegrafstolparne.»

Då gick hon bort och satte sig i det aflågsnaste hörnet af kupén, dit ljuset från taklyktan endast helt sparsamt föll.

Hon fann det icke obehagligt, att man pratade ganska högljuddt rundt omkring hennig. Ofrivilligt lysnade hon än till det ena, än till det andra samtale. Det skingrade hennes allvarsamma tankar. Ja, hon kunde till ock med draga på munnen åt en eller annan lustighet, som yttrades af de mera frispråkiga passagerarne.

Men det blef sent, och så småningom dogo samtalen bort för att efterföljas af snarkningar och pustanden, endast afbrutna för några ögonblick, då tåget höll vid en eller annan station.

Kerstin Sangvin kunde dock icke sofva. Ju tystare det blef omkring henne, dess yngre kommo hennes tankar. De irrade tillbaka till hvad hon nyss lämnat, säkerligen för lång tid, ja kanske för alltid, de skyndade fram mot det, utom till namnet, okända mål, dit det rullande tåget förde henne.

För ett år sedan hade hon sannerligen ej kunnat tänka, att hon så kort därefter skulle en ruskig höstnatt sitta ensam bland en hop främmande människor i en tredje klassens kupé för att begifva sig bort till en aflågsen skogsbygd som en fattig vikarierande småskolelärarinna. Men omstörtningarna hade kommit så hastigt.

Dotter till en, efter hvad man ansåg, förmögen handlande, hade Kerstin Sangvin vid aderton års ålder kommit in på seminariet i födelsestaden. Icke för att hon bestämdt sig för lärarinnekallet, men hennes far hade tyckt, att hon gärna kunde gå där hellre än att gå sysslolös hemma. Alltid kunde det bli nyttigt till något, hade han sagt, fastän hon alls icke behöfde brådska med att söka sig plats, åtminstone så länge han lefde.

Men Kerstin hade knappt hunnit taga sin examen, så dog fadern helt hastigt. Och som så ofta är fallet hade han bott i ett korthus, hvars väggar visserligen äro vackra att se på, men så lätt falla sönder för en vindpust. Och döden blef en sådan olycksfläkt. Lars Johan Sangvin lämnade ingenting efter sig. Tvärtom, hans affärsställning visade sig vara mycket dålig, och några månader efter mannens död stod änkan med sin dotter på bar backe.

Hvad var då naturligare, än att den tjugutretåriga Kerstin, som var en allvarlig flicka, genast sökte göra de kunskaper fruktbringande, som hon

BOVRILL. GUSTAF GRILLI. Beständelärare saknas hos Eder annat köttextrakt än det varldsbekända. Hvarvårdare. Husmödrar. Låten ej Edna speciellare sälja Eder annat köttextrakt än det varldsbekända. Bovrill innehåller albumin och fibrin och är rik på näringsämnen. Låten ej Edna speciellare sälja Eder annat köttextrakt än det varldsbekända. Bovrill innehåller albumin och fibrin och är rik på näringsämnen. Låten ej Edna speciellare sälja Eder annat köttextrakt än det varldsbekända.

mest för ro skull inhämtat på seminariet. Hon hade vackra betyg, så att hon hyste godt hopp om att snart få plats. Men det gick ej så lätt som hon tänkt. Hon fick annonsera och läsa alla möjliga annonser en lång tid utan resultat. Slutligen, när modet börjat svika, lyckades hon erhålla ett vikariat som småskolelärarinna långt uppe i en obyggd, där den ordinarie lärarinnan dött kort efter påbörjad hösttermin.

Det var på väg dit hon nu befann sig! Allt under det natten skred, tänkte hon på sin kära gamla mamma, som nu låg ensam i det lilla torftiga hemmet högt uppe på bakgatan. Säkerligen möttes nu deras tankar. Ack, hvad hon längtade efter att få det så ställt, att hon kunde taga modern till sig.

Och så gingo hennes tankar bort till den nya verkningskretsen. Hon hade brevväxlat med skolradsordföranden, kyrkoherden Magni. Hans bref hade varit fulla af vänlighet, ehuru han hade beredt henne på, att hennes plats icke skulle bli af de allra behagligaste. Småskolan låg långt från kyrkbyn uppe i en skogstrakt, folket var hårdt och sträfft och okunnigt, rent af litet fiendligt mot skolan. Kyrkoherden hade nyss kommit till församlingen, var en kraftfull man, tycktes det, men bekände själf, att han ännu föga lyckats omskapa sina hårda pastoratsbor.

Klockan fyra på morgonen skulle Kerstin Sangvin komma fram till Färila station, där hon borde stiga af. Där skulle skjuts hämta henne för att föra henne till det goda tre mil längre bort belägna Grästorp — så var församlingens namn.

Hvad det led på natten hade Kerstin Sangvin blifvit ensam i kupén, ty de flesta af passagerarne hade stigit ur vid mellanstationerna. Det var kallt, och hon huttrade och frös, där hon satt upkrupen i sitt hörn på den hårda, gulmålade träbänken. Hon kände sig sönderbråkad i kroppen. Slutligen tog hon af sig resväskan, begagnade den som hufvudkudde, lade sig ned och svepte filten väl omkring sig. Där låg hon i timmar och stirrade i taket. Ty sömnen ville inte komma.

Ändtligen slumrade hon till för att kort därpå väckas af konduktören, som kom för att underrätta om, att nu var hon framme.

Ett fint, genomträngande regn föll, då hon steg ut på platformen till stationshuset, där det lyste på nedre bottnen ur fönstren till expeditionsrum

och restaurationslokal. Det var folktomt, så när som på några stationskarlar, som sprungo fram och tillbaka, och Kerstin Sangvin kände sig så övergifven, där hon stod helt ensam och lät ögat följa det bortilande tåget, till dess det försvann i en kurva.

En känsla af köld genomlade henne, och hon skyndade in på restaurationen, där hon, trots den tidiga timmen, efter något dröjsmål kunde erhålla en kopp kaffe. Pigan, som serverade det, yttrade: »Är det den nya skolmamsellen, som skall till Grästorp?»

»Ja,» svarade Kerstin och kände sig glad åt att träffa någon som tog notis om henne.

»Ja, då skall fröken fara med postskjutsen, som går om en timme. Pastorn har styrt om det så, sade postiljonen, som kom i går afton. Då kan fröken stanna här, för han kommer alltid hit in, innan han ger sig i väg. Känner fröken pastorn!»

»Nej.»

»Det är en sådan rar präst, vet fröken.»

»Jaså, är ni från Grästorp?»

»Nej, men jag har läst fram mig för honom, han var då i församlingen härintill. Nu har han det minsann inte för godt, och fröken får det nog inte bättre. Grästorpsborna äro alla riktiga odjur. Kolare och tattare allesammans, som supa och stjåla och ligga på tinget. Man far inte gärna genom socknen nattetid, om man kan slippa. Jaja, fröken skall inte bli ledsen. Kanske hon tar sig bättre fram är den andra, som nu är sjuk inne i staden. Se hon var stark läaserska, har jag hört, och det tyckte inte Grästorpsborna om.»

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Till Caroline De Geer, född Wachtmeister.

Du dygderika, trefaldt säll du är
Som maka, moder och som kvinna,
Din hela lefnad oss en mening bär
Att lifvets fröjd i fyllda plikter finna.

Ifrån din makes »Minnen» mot oss strålar
Din ädla bild så skön och stor,
Och omedvetet en idyll han målar
— Ett hem, där fridsam kärlek bor.

Uti »förlöfningstiden», denna fagra dikt,
I varma färger, dem ej tid kan bleka,
Han tecknar oss två rena hjärtans bikt,
Och amoriner mellan orden leka.

Du unga brud, som, älskad utaf alla,
Förenar hjärtats guld med skönhet sällan spord,
— En kvinnlig vän dig och hörs kalla:
»En ängel ren på denna jord.»

I glädje som i sorg du, trogna maka,
Vid makens sida stark och modig står,
Snar att uppmuntra, redo att försaka,
Du så den goda säd omkring dig sår.

När solen sig bak mörka skyar gömde
Och Herrens rådslag svårt att tyda blej,
Din egen sorg för makens sorg du glömde,
Och ölmjuk tro till korsets fot dig dref.

Men sommartiden hastigt flyr —
Det gyllne axet ses i solen glöda,
Det vittne bär, att skördeanden gryr,
Att odlarn väntar lönen för sin möda.

Och hösten faller rosenbladen alla,
Och vintern skrider sakta i hans spår.
Från dunkla skyn ses snön i flockar falla
— Dock mänskan hoppas på en evig vår.

Maria.

Innehållsförteckning.

Caroline De Geer, född Wachtmeister; af Johan Nordling. (Med porträtt.) — En nyårsdikt; af Daniel Fallström. — Hjärtats belevnhet; af Maria Nystrom. — Till ett nytt lif... Berättelse af Fanny Chrysanter. — Visiter; en betraktelse i visittiden af Ivar Dal. — I årskiftet. — Teater. — Ur notisboken. — En lärarinns roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. — Från Iduns läsekrets: Till Caroline De Geer, f. Wachtmeister; af Maria. — Tidsfördrif. —

Sidsfördrif.

De af Iduns ärade läsarinor, som vilja insända bidrag till denna afdelning, ombedjas begagna blott en sida af papperet och att skriva lösningen på ett särskildt blad.

Logogryf.

Jag rika skatter nog inom mig gömmer
men stundom äfven det som dåligt är,
den som mig eger icke bort mig glömmet,
för honom är jag ofta mycket kär.
Jag mången stund af njutning honom skänker
och är hans sällskap om han ensam är.
Jag icke talar och ej heller tänker,
men mångas tankar jag inom mig bär.
Inbunden är jag ofta, må så vara!
Det dock som fel hos mig ej räknas kan.

På artighet jag äfven brukar spara
och vänder ryggen åt en hvar, minsann.
Af många delar små består mitt hela,
vidt skilda stundom, det ej nekas kan,
men om mitt hela du vill sönderdela,
af hvarje del ändå ett helt du fann.

Bokstäfver nio tag och sätt dem samman
och se hur månet småord bildas kan!
Hvad roar barnen under ras och gamman?

Hvad i mitt hela du med visshet fann.
En skatt så rik på lärdom för oss alla.
Hvem elak var, men också straffad blef.
Hur påfvarne sig ofta brukat kalla.
Hvarmed vår stygga katt sitt offer ref.
En sak, som barnen gerna leka med.

Hvarpå du lätt kan dina fingrar bränna.
Hvad brukas ofta när man klyfver ved?
En flod i Ryssland, hur kan den väl heta?

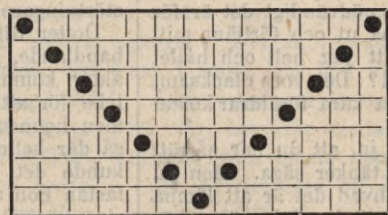
Hvad dödar mången blomma i sin väg?
Hvad som hos hönsen kan aptiten reta.
Ett nyttigt djur, hvad är det, säg?
Hvad stackars dären heta får ibland.
Hvarpå har döden lät sin kalla hand?
Hur kinden blir, när klen och sjuk du varit.

Ett fornsvenskt mansnamn, sällan brukadt mer.
En vind som ofta öfver fältet farit.
Ett djur som oss på flit exempel ger.
Namn på ett hundslag omycket utaf många.

Hvad mången strandbo noga aktar på.
En skogens jätte, som har armar långa,
Hvem brukar smygande på jagttur gå?

I. Z.—s.

Stafvelsegåta för nyåret.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

vik, land, da, pots, dor, matt, i, såg, o, ri, rätt, bång, don, fast, eng, aal, gra, ra, bro, ro, e, na, bel, sa, my, mar, dam, go, ta, cu, la, a, li, borg, en.

Af förestående 35 stafvelser bildas 13 ord, som insätts i de uppifrån och nedåt gående rutnaderna så, att en bokstaf kommer i hvarje ruta. De 13 orden äro: 1) En republik i Sydamerika. 2) Ett land i Europa. 3) En stad i Preussen. 4) En stad i Nubien. 5)

En stad i Danmark. 6) En stad i Spanien. 7) En stad i Irland. 8) Ett land i Europa. 9) och 10) Järnvägsstationer i Sverige. 11) En bekant socken. 12) Ett järnverk i mellersta Sverige. 13) En stad i Sydamerika. Äro orden funna, bilda de bokstäfver, som komma i de med punkter utmärkta fälten i ofvanstående figur något, som tillönskas Iduns samtliga gåttidarinnor.

Initialförvandlingsgåta.

I hvar och ett af vidstående åtta ord skall första bokstafven utbytas mot en annan, så att ett annat ord uppstår. Ordnas de nya orden rätt, gifva deras initialbokstäfver namnet på en ungdomstidskrift.

Aritmogryf.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9: en stad i Sverige. 1, 9, 5, 3, 2: ett stränginstrument. 1, 2, 7, 8: en lem. 4, 7, 8, 5, 6: ett ordningstal. 2, 7, 8: en fågel. 9, 3, 4: ett fyrhänt djur. 8, 2, 7, 6: ett verb. 3, 4, 7: en myt. 9, 7, 2: ett verb. J. A. L.—m.

Lösningar.

(Se nr 52 föregående år.)

Logogryfen: Julhögtid; jul, hjul, högt, tid, tö, hö, tig, du, dig, ö, lit, hu, hit, dit, öl, hi, huj, luft, id, dö. — Bokstafvelsegåtan: En god och fridfull jul. — Rebusen: Ett stort menageri.

Charaden: Rimfrost.

ADAM
DÄNA
ANNA
MAAS

Punktgåtan:

E	B	E	R	S	G	R	I	E	G
A	N	U	N	D	O	R	N	Ä	S
W	A	A	D	T	T	O	R	S	K
M	A	I	N	Z	H	E	L	G	E
S	I	M	O	N	N	O	R	M	A
A	G	N	E	S	A	C	H	E	N
P	O	L	K	A	O	N	E	G	A
K	L	Ä	D	E	H	E	G	E	L
F	L	O	R	A	B	O	R	Å	S
M	E	L	O	N	R	U	B	I	N

»En annan gång är en skälm».

Förvandlingsgåtan: 1) Miriam. 2) Ametist. 3) Rorkult. 4) Iliaden. 5) Astrakan. 6) Svealand. 7) Torshälla. 8) Ulltapp. 9) Astralolja. 10) Rotebro. 11) Tingvalla. — Maria Stuart.

URNA
RUIN
NINA
ANAT

Ordgåtorna: 1) ål, al. 2) sal, sol. 3) nål, kål. 4) kök, lök. 5) kvast, kvist. 6) sill, säll.

Geografiska kryptogrammet:

MALTA
KINA
BELGIEN
HULL
HELSINGBORG
VESTERÅS
UPSALA
BERLIN
HVEN
JÖNKÖPING

Till Italien.